

PREGÓ DE LES FIRES DE SANT NARCÍS 2024 A CÀRREC D'ÀNGEL DABAN I JORDI TONIETTI

Benvinguda al pregó de les Fires de Sant Narcís 2024.

I per començar...

“SI TU ET VOLS DIVERTIR” Sol

Si tu et vols divertir pica de mans,
si tu et vols divertir pica de mans,
si tu et vols divertir pica de mans
i veuràs mica en mica que et fas gran.

Si tu et vols divertir pica de peus...

Si tu et vols divertir fes un esternut...

Si tu et vols divertir fes un badall...

Si tu et vols divertir toca't el nas...

(Xesco Boix)

Àngel Daban:

Aquesta cançó que hem fet era d'en Xesco Boix. En Xesco va ser un cantant que malauradament ens va deixar fa 40 anys. Ell va ser l'iniciador de l'animació per a la mainada a Catalunya.

El seu objectiu era parlar, connectar, interactuar i comunicar-se amb tots els nens i nenes a través de les cançons, els contes, les danses, els jocs, les endevinalles... Per fer-ho, es va dedicar a recollir, traduir i adaptar material de cultura popular i bàsicament en català.

Era una moguda mai vista, innovadora, i amb un rerefons pedagògic que sorprenia de tal manera que gent del món de l'espectacle d'altres països ens venien a veure, a conèixer-nos i a parlar amb nosaltres per saber què fèiem, com ho fèiem, descobrir els recursos... per intentar-los aplicar als seus països. Així va començar el que entenem com animació per a la mainada amb cançons com:

“LA MASOVERA” Sol

La masovera se'n va al mercat,
el mercat és el dilluns...
el dilluns compra llegums.
Llegums!

Oh, lailà! La masovera, la masovera!
Oh, lailà! La masovera se'n va al mercat.

La masovera se'n va al mercat,
el mercat és el dimarts...
el dimarts en compra naps.
Llegums, naps!

Oh, lailà! La masovera...

La masovera se'n va al mercat,
el mercat és el dimecres...
el dimecres en compra nespres.
Llegums, naps, nespres!

Oh, lailà! La masovera...

La masovera se'n va al mercat,
el mercat és el dijous...
el dijous en compra nous.
Llegums, naps, nespres, nous!

Oh, lailà! La masovera...

La masovera se'n va al mercat,
el mercat és el divendres...
el divendres faves tendres.
Llegums, naps, nespres, nous,
faves tendres!

Oh, lailà! La masovera...

La masovera se'n va al mercat,
el mercat és el dissabte...
el dissabte tot s'ho gasta.
Llegums, naps, nespres, nous,
faves tendres, tot s'ho gasta!

Oh, lailà! La masovera...

La masovera se'n va al mercat,
el mercat és el diumenge...
el diumenge tot s'ho menja.
Llegums, naps, nespres, nous,
faves tendres, tot s'ho gasta,
tot s'ho menja!

(Popular catalana)

Jordi Toniatti:

Ho diu la dita:

—Qui canta els seus mals espanta!

I n'hi ha més:

—Cantant les penes se'n van.

—Cosir i cantar, tot és començar.

—Vint i vint, quaranta. Quan el pare dorm la mare canta i tantes d'altres que podríem dir.

Cal fomentar l'ús de les cançons tradicionals a l'escola, a les festes majors, a les xarxes socials, a TV3 -que ens tenen oblidats- i que són nexa d'unió i agermanament de la mainada dels Països Catalans: infants, xiquets, mainatge, canalla, quitxalla, patuleia, menudalla, xicarrones, boixos, nines i nins, i una pila més de mots per anomenar-los en la nostra llengua... el català.

Hi ha cançons de cantautors com l'Àngel, que han esdevingut populars i que ja formen part del cançoner tradicional. Es canten a l'escola, a l'esplai, al cau, a les colònies... Són cançons de km0, fetes aquí, d'arrel gironina. Segur que molts de vosaltres heu cantat i ballat alguna vegada aquesta cançó amb la qual l'Àngel ens ha fet pujar al tren moltes vegades!

“PUGEM AL TREN” Re

Pugem al tren;
xu-xu-à, xu-xu-à;
que ens n’anirem;
xu-xu-à, xu-xu-à;
a córrer món;
xu-xu-à, xu-xu-à;
qui sap per on;
xu-xu-à, xu-xu-à.

Pugem al tren...

Passem per pobles,
viles i per ciutats;
les mans enlaire
anem dient adeu.

Pugem al tren...

Veurem muntanyes,
rius i també les valls;
i milers d’arbres
això no ho hem vist mai.

(Àngel Daban)

Àngel Daban:

Quan ens demanen fer una actuació a una escola o un esplai o unes colònies, els diversos temes que sovint treballem els animadors per a la mainada (o “animainadors”, tot en una paraula), segons l’edat, els projectes, els centres d’interès, sovint solen ser els temes de la família, el cos humà, la casa i la ciutat, els animals, els oficis i feines, el joc i les amistats, els mitjans de transport, els rius i el mar, l’alimentació, la meteorologia... Aquest tema vol dir: parlar del temps, dels fenòmens atmosfèrics, de la natura, de les festes de la roda de l’any, de les estacions (la primavera, l’estiu, la tardor...).

I aprofitant que fa uns dies vam entrar a la tardor: temps de castanyes, de moniatos, de panellets (mmm...), de croquetes? i... de bolets, aquí tenim una cançó d’en Jordi que ha esdevingut prou coneguda arreu del món i part de l’estrangeria:

“EL BOLET PETITÓ” Sol

Soc un bolet molt petitó
i ensenyo el barret
quan ve la tardor. (2 v.)

Xim-xibirivi-pum
m'agrada la pluja!
Xim-xibirivi-pum
m'agrada el sol! (2 v.)

Soc un bolet molt petitó
creixo sota els pins
i enmig la verdor. (2 v.)

Xim-xibirivi-pum...

(Jordi Tonietti)

Jordi Toniatti:

Ens agrada cantar i fer-vos cantar. Ens fan cantar a qualsevol hora, faci sol o faci fred, dalt d'un escenari o dalt d'un tamboret, amb el públic assegut o dret.

Quan em pregunten a què em dedico els contesto:

—Soc un *cantamanyanes* que viu del *cuento* - mai tan ben dit.

I què voleu que us digui... Tenim el millor públic, la mainada, però també el més exigent. Quan els agrada i s'ho passen bé, t'ho diuen, però si no, també t'ho diuen.

Ei!, i el que no té preu és l'abraçada d'agraïment. Ho diu la dita:

—Els infants i els orats escampen les veritats.

Cantem per fer ballar, cantar i jugar, però sobretot per acompanyar als infants en el seu creixement i a ser bones persones. Cal no oblidar-nos dels milers d'infants que estan patint la barbàrie de la guerra en aquests moments. Les nostres cançons volen ser un cant d'esperança i una eina per ajudar a construir la pau.

“VOLO BEN ALT” Do (5 Sol)

Volo ben alt,
volo ben alt,
damunt l'avió fantàstic;
solcant núvols elàstics
i el món és als meus peus. (2)

La terra és com un globus,
la gent semblen puntets,
les cases són com capses,
com fils tots els carrers.

Volo ben alt...

La mar com un llençol blau
on s'emmiralla el cel;
els llacs talment són basses
i els rius semblen llargs vels.

Volo ben alt...

Camins sense fronteres,
muntanyes a l'abast,
els camps amb coloraines
i el verd del bosc enllà.

Volo ben alt...

Tristeses i somriures
es fonen en el vent,
els pobles tots fan pinya
per un món molt més ferm.

Volo ben alt...

(Àngel Daban)

Àngel Daban:

Un aspecte important que volem remarcar en les nostres cançons, contes, i material en general, és: a través de la nostra llengua, el català, transmetre valors, valors humans com l'estima, la pau, el respecte a la vida que tan necessari és en aquests dies, la igualtat, la solidaritat, la inclusió, el dret a l'educació, a la sanitat, a l'habitatge digne, a tenir una feina i un sou honorat, a tenir i gaudir d'uns espais naturals, a desvetllar l'esperit crític, a poder pensar, a sentir-se segurs, a somiar, a imaginar, a estimar i ser feliç. És el cas d'aquesta cançó d'en Jordi:

“TOTS SOM GERMANS” Sol (7 Do)

Tots som germans
venim d'on venim, tant se val;
ens hem d'estimar,
ens hem d'ajudar,
tots som germans. (2 v.)

La lluna somriu per a tots,
per a tots el cel és tan blau;
tots tenim el dret
de viure en pau,
de ser tal com som,
perquè tots som iguals.

Tots som germans... (2 v.)

La claror del sol és de tots,
per a tots és l'aigua del mar,
l'arena i els camps,
els boscos i el blat;
tots tenim el dret
de tenir una llar.

Tots som germans... (2 v.)

(Jordi Tonietti)

Jordi Tonietti:

En convidar-nos a fer aquest pregó, hem fet memòria, tot recordant la nostra infantesa i joventut a les Fires de Girona. Records i vivències que no s'esborren.

L'abric i la bufanda, les castanyes i panellets, l'envelat, els gegants, els castellers. Els titelles, el "làtigo", la sínia o "nòria", els "cavallitos" que n'hauríem de dir els cavallets de fira; les paradetes de juguines, la pesca de tortugues i d'ànecs, les pomes ensucrades i l'olor de garapinyades.

El barrig-barreig de la música, de les tómboles, les atraccions i les paradetes de curses de camells. Les olors dels pinxos, frankfurts, patates fregides, barrejades amb les de castanyes, moniatos, fregits de peix i qui sap què... I la visita obligada a "El certamen" i a les Barraques: "birres", llom amb formatge i...

Des d'aquest pregó, tot recordant als gironins i gironines que sou a Girona, com aquells que sense ser de la ciutat heu vingut a viure i treballar aquí i per tant també sou gironins i gironines, així com els gironins i gironines que sou escampats arreu del món. Des d'aquí i en la distància us convidem a gaudir d'aquestes Fires de Girona.

VISCA LES FIRES DE GIRONA, QUE COMENCI LA FESTA!

“GIRONINS I GIRONINES” Re (7 Sol)

Gironins i gironines,
gironines i gironins,
benvinguts a les Fires,
les Fires de Sant Narcís. (2 v.)

Aixequem les mans enlaire
tot saltant cantem ben fort:

Girona, Girona
la nostra ciutat
de portes obertes
al món estimat. (2 v.)

(Jordi Toniatti, Àngel Daban)